

Οι Σλάβοι και οι σχέσεις τους με το Βυζάντιο

▲ Τα όρια του βυζαντινού κράτους από τα μέσα του 7ου ως τον 9ο αιώνα.
 Επεξεργασία: Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού. © IME
<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/gallery/main/others/o2p2.html>

<https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9386>

Οι Σλάβοι

ΝΟΜΑΔΕΣ με ιδιότυπη πολιτική οργάνωση

Τον 6^ο αι. εγκαταστάθηκαν στα βόρεια του Δούναβη.

Άρχισαν επιδρομές κατά του Βυζαντίου

Τέλη 6^{ου}-αρχές 7^{ου}: οι Σλάβοι πέρασαν στην επιρροή των Αβάρων

Συνήθειες Σλάβων

Οι Σλάβοι, επειδή ζουν ληστρική ζωή, συνηθίζουν να επιχειρούν επιθέσεις κατά των εχθρών τους σε δασώδεις, στενούς και κρημνώδεις τόπους. Χρησιμοποιούν κατάλληλα τις ενέδρες και κάνουν ξαφνικές επιθέσεις στη διάρκεια της νύχτας και της μέρας, επινοώντας πολλά μέσα.

Οι Σλάβοι είναι εμπειρότατοι στη διάβαση των ποταμών και μένουν καρτερικά μέσα στο νερό. Συχνά καταδύονται στα βάθη του νερού και κρατούν στο στόμα τους μακριά κούφια καλάμια που φτάνουν στην επιφάνεια του νερού. Ξαπλωμένοι ανάσκελα στα βάθη του νερού αναπνέουν με καλάμια και αντέχουν για πολλές ώρες, έτσι που δεν γίνονται αντιληπτοί.

Στρατηγικόν Μαυρικού, έκδ. G. T. Dennis-E. Gamillscheg (Βιέννη 1981)
374-376.

◀ Στρατηγικόν σημαίνει "εγχειρίδιο με οδηγίες για στρατιωτικούς". Ποιες από τις πληροφορίες του Στρατηγικού του Μαυρικού (πρώτο παράθεμα) πιστεύεις ότι ήταν χρήσιμες για τη στρατιωτική αντιμετώπιση των Σλάβων;

Οι Άβαροι

Καταγωγή- προέλευση

Ουννικής καταγωγής

Τέλη 6^{ου} αι: ίδρυσαν
μια πανίσχυρη
αυτοκρατορία στην
Κεντρική Ευρώπη

Σχέσεις με Βυζάντιο

Συχνές επιθέσεις κατά του
Βυζαντίου μαζί με τους Σλάβους

Άβαροι και Σλάβοι πολιορκήσαν
πολλές φορές τη Θεσσαλονίκη,
αλλά **χωρίς** αποτέλεσμα

Οι Άβαροι έχασαν σταδιακά τη δύναμή τους, ιδιαίτερα μετά την αποτυχημένη προσπάθεια πολιορκίας της Κωνσταντινούπολης μαζί με τους Πέρσες, το 626,

▲ Η Θεσσαλονίκη και το τείχος της από τα ανατολικά. Το 597 Σλάβοι και Άβαροι πολιόρκησαν τη Θεσσαλονίκη, αλλά δεν

Σλάβοι - Σκλαβηνίες

Αρχές 7ου αι. προχώρησαν νότια - εγκαταστάθηκαν σε εδάφη της σημερινής ηπειρωτικής Ελλάδας.

Ίδρυσαν **σκλαβηνίες**, πολιτικά αυτόνομες νησίδες σλαβικού πληθυσμού, διάσπαρτες ανάμεσα σε Έλληνες.

Αρχικά: λεηλασίες κι επιθέσεις = προβλήματα επικοινωνίας Κων/πολης με τις ευρωπαϊκές επαρχίες Βυζαντίου (π.χ. Θεσσαλονίκη).

Σταδιακά ανέπτυξαν με τους ελληνικούς πληθυσμούς οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις και επηρεάστηκαν από τον πολιτισμό τους.

Θεσμοί και εξωτερική εμφάνιση των Σλάβων

Αυτές οι φυλές δεν υπακούουν στην κυριαρχία ενός μόνον ανδρός, αλλά από παλιά διαβιούν υπό καθεστώς **δημοκρατίας** (δηλ. έλλειψης κεντρικής εξουσίας). Γι' αυτό αποφασίζουν από κοινού για τα συμφέροντα και τα δύσκολα ζητήματα [...].

Μερικοί δεν φορούν χιτώνα ή πανωφόρι (**τριβώνιον**), αλλά μόνο παντελόνια (**αναξυρίδες**) ως τη μέση τους και έτσι [ημίγυμνοι] ρίχνονται εναντίον των εχθρών. Μιλούν μια και μοναδική, εντελώς βάρβαρη γλώσσα και [...] είναι όλοι τους εξαιρετικά ψηλοί και δυνατοί. Όσο αφορά το χρώμα του δέρματος και των μαλλιών, δεν είναι εντελώς λευκοί και ξανθοί ή μελαμψοί αλλά όλοι τους κοκκινωποί.

Προκόπιος, Υπέρ πολέμων, VI, 14.

Η βυζαντινή κυβέρνηση ακολούθησε μια ρεαλιστική πολιτική και επέτυχε να εντάξει ομαλά τους Σλάβους των κεντρικών και νότιων περιοχών των Βαλκανίων στη βυζαντινή κοινωνία (9ος και 10ος αι.). Οι Σλάβοι εξελληνίστηκαν σε τρία στάδια:

1.

- **ΥΠΟΤΑΓΗ**

- Υποτάχθηκαν στρατιωτικά στο Βυζάντιο

- **ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ**

- **ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ**

- Αφομοιώθηκαν κοινωνικά και εθνολογικά

▲ Τα σημερινά σλαβικά κράτη. <http://el.wikipedia.org/wiki>